

Bewonersorganisaties Noord-Holland Noord

Aan

De colleges van burgemeester en wethouders van de 18 RES gemeenten in NHN

De Gemeenteraden van de gemeenten van de 18 RES gemeenten in NHN

Het College van Gedeputeerde Staten van de Provincie Noord-Holland

De leden van Provinciale Staten van Noord-Holland

De Stuurgroep RES NHN van 27 mei 2020

Onderwerp: Analyse en verbetervoorstellen van de voorlopige concept RES NHN d.d. 15 april 2020

Verzonden Per email aan betrokkenen en aan de pers

Geachte Bestuurders,

Een aantal samenwerkende bewonersorganisaties in NHN hebben begin dit jaar het initiatief genomen om gezamenlijk een bijdrage te leveren aan de Energietransitie in NHN. Verschillende bewonersorganisaties in NHN werken sindsdien samen en informeren de bewoners in die gebieden. Dit heeft geleid tot het uitbrengen eind februari 2020 van een alternatieve concept RES 'Duurzaam Leefbaar'. Op hetzelfde moment is ook een website www.nhn-duurzaamleefbaar.nl gelanceerd. Een ieder kan daarop reageren en zijn mening geven.

Samenvatting

In deze brief geven wij een reactie op de voorlopige concept RES van 15 april 2020.

Vergeleken met de gepresenteerde scenario's zien wij een aantal positieve punten naar aanleiding van de door bewoners gemaakte opmerkingen. Het uitgebrachte is bij beide RESSen gelijk (4TWh in 2030).

Op cruciale punten zijn er echter (politieke) keuzen door de Stuurgroep RES gemaakt waar wij bezwaar tegen maken:

1. Het opnieuw mogelijk maken van circa 75 grotere windturbines op land en water waardoor Noord-Holland Noord zich manifesteert "als een groot windgebied".
2. Daarenboven de mogelijkheid van het re-poweren van circa 60 bestaande windturbines op land.
3. Het loslaten van de 600 meter grens in deze RES met als "automatisch" gevolg dat ook de Provincie de nu nog geldende minimum afstand van 600 meter als vigerend windbeleid zal wijzigen.
4. Een arbitraire beperking van het gebruik van het oppervlak van het IJsselmeer voor energieopwekking, waardoor onze voorstellen over zonne-energie op het IJsselmeer wel passen in het landelijke beleid maar niet in deze RES van de Stuurgroep.
5. Het weliswaar opnemen van aangegeven zoekgebieden maar tegelijkertijd het oproepen tot het doen van initiatieven buiten deze zoekgebieden.
6. De geringe ambitie van het plaatsen van zonnepanelen op grote daken.
7. Het grote aantal van ca 60 locaties met als gevolg een grote versnippering en verslechtering van het leefmilieu in Noord-Holland Noord.
8. Het ontbreken van een financiële kosten/batenanalyse.
9. Twijfel over de uitvoerbaarheid gezien de grote problemen in het bestaande electriciteits netwerk.
10. Het niet inhoudelijk willen reageren op de alternatieve RES 'Duurzaam Leefbaar' waarvoor een groot draagvlak is bij bewoners en andere organisaties in Noord-Holland Noord.

Wij hopen dat de door ons gestelde vragen en verbeterpunten serieus worden genomen.

1. Draagvlak

Over de alternatieve RES 'Duurzaam Leefbaar' hebben we contacten met een aantal wethouders, raadsleden en statenleden en positieve reacties ontvangen en waardering voor de geleverde inbreng. We worden uitgenodigd om de alternatieve RES te presenteren in gemeenteraden en dorpsraden. Ruim 700 bezoekers, voornamelijk uit Noord-Holland Noord hebben de afgelopen 2 maanden de website bezocht. Vele tientallen hebben een positieve reactie op het plan gegeven en bieden hun hulp aan. Ook zijn in de afgelopen periode intensieve en positieve gesprekken gevoerd met de Natuur & Milieu Federatie en het Economisch Forum om te komen tot een gemeenschappelijke aanpak. Op basis van deze reacties is de alternatieve RES 'Duurzaam Leefbaar' geactualiseerd. Dat betekent geen windturbines in het water en (vooralsnog) geen zonnepanelen op het Markermeer.

Wij hebben contact gezocht met Rijkswaterstaat, het ministerie van I&M, EZK en de MIRT-projectorganisatie Wieringerhoek. Allen hebben natuurlijk vragen over onze alternatieve RES, maar het idee van grootschalige zonne-energie op het IJsselmeer via het principe van "building with nature" spreekt ze erg aan. Ze vragen om verdere voorstellen daartoe.

Ook hebben wij recent contact gezocht met het bureau 'Overmorgen' om de aanpak van 'Zon op grote daken' in NHN organisatorisch en in overleg met het bedrijfsleven in praktische zin actiever vorm te gaan geven.

Van de stuurgroep RES hebben we als reactie ontvangen dat de bouwsteen "zonnepanelen" op het water "een serieuze optie is om mee te nemen in het vervolg". Een verdere reactie op of discussie over het alternatieve plan heeft in de stuurgroep of in de werkorganisatie niet plaatsgehad.

We zijn daarover teleurgesteld, zeker omdat voor het alternatief veel draagvlak is.

2. Burgerinitiatief

Nu we de voorlopige concept RES van 15 april hebben gelezen hebben we de voorbereiding van een burgerinitiatief opgestart. Met tenminste 5000 geldige handtekeningen ter ondersteuning van onze alternatieve RES bereiken we dat bij de vaststelling door Provinciale Staten op 5 oktober 2020 van de voorlopige concept RES en de Omgevingsverordening, Provinciale Staten ook onze alternatieve RES als voorstel van burgers in besluitvorming moet nemen. De reden is, dat in de voorliggende voorlopige concept RES de 600 meter minimumafstand tot woningen niet wordt gehanteerd en dat de Provincie heeft aangekondigd na vaststelling van de 1.0 versie van de RES dat te volgen in haar formeel beleid. Uiteraard zullen we daarover ook een zienswijze indienen, zodat we ook formeel en juridisch het beleid proberen te beïnvloeden.

3. Het RES Proces

Eind april heeft de stuurgroep RES NHN de voorlopige concept RES NHN vrijgegeven in de openbaarheid. Over de wijze waarop deze RES tot stand is gekomen en de stappen van het vervolgproces gaan wij geen verdere opmerkingen meer maken.

Wij zullen, samen met andere partners, de inhoud van onze alternatieve RES 'DuurzaamLeefbaar' uitdragen en de kansen aangrijpen die zich nu voordoen om met pilots gedurende de opstelling van de RES 1.0 praktische resultaten te boeken.

Wij accepteren het stappenplan en wensen een bijdrage te leveren vanuit twee centrale thema's, te weten: Het bereiken van een fatsoenlijk bod aan het opwekken van duurzame energie (grootschalige zon – en wind) met behulp van een "Bottom-up" proces dat leidt tot breed "maatschappelijk draagvlak".

In diverse documenten van zowel de Provincie als de stuurgroep RES is immers met grote nadruk gesteld dat de locaties voor het opwekken van grootschalige wind- en zon alleen worden aangewezen indien er lokaal breed maatschappelijk draagvlak voor is.

De nu gepresenteerde voorlopige concept RES van 15 april voldoet daar (nog) niet aan.

Hieronder zullen we de belangrijkste kritiekpunten, verbeterpunten en vragen daarover formuleren.

4. De inhoud en verbeterpunten

Eind april heeft de Stuurgroep RES de voorlopige concept RES NHN van 15 april in openbaarheid gebracht met de pakkende titel "Met elkaar naar een schone en duurzame regio".

U begrijpt dat wij hadden gehoopt dat achter 'duurzame' was toegevoegd 'leefbare'.

Nu we de voorlopige concept RES hebben gelezen en besproken zien we dat op een aantal punten zorgvuldig is omgegaan met de uitkomsten van de ateliers met bewoners en dat het aantal zoekgebieden van windturbines dichtbij woningen sterk is beperkt ten opzichte van de zoekgebieden in de scenario's die bij de ateliers zijn gepresenteerd.

Maar op cruciale punten, die hieronder worden toegelicht, hebben we kritiek.

4.1 Vergelijking van de Twee Concept Ressen NHN

Nu door de stuurgroep RES eind april de voorlopige concept RES is vrijgegeven kan een vergelijking worden gemaakt tussen beide RESSEN.

In onderstaande tabel is de vergelijking samengevat:

DE TWEE RESSEN VERGLEKEN

'Duurzaam Leefbaar' mei 2020

RES Stuurgroep 15 april 2020

		'Duurzaam Leefbaar' mei 2020		RES Stuurgroep 15 april 2020	
		hectares of turbines	GWh 2030	hectares of turbines	GWh 2030
RES-bod 2030 NHN Wind- en Zon			1876		2.024
waarvan:					
Energieopwekking Zon op grote daken	±30%	612	936	±14%	275
Energieopwekking op Water	±2%	900 ha	900	±1%	311 ha+38 windturbines
Energieopwekking op Land		60 ha zonneweiden	40		870 ha+37 windturbines
Energieopwekking op Parkeerplaatsen/Geluidsschermen					31
Repoweren bestaande windturbines		50 st. + Energieparticipatie	p.m.		60 stuks
Energieakkoord 2013			2200		2200
waarvan:					
Windenergie (Opgave Nationaal RES, Analysekaarten 2019)			1900		1900
Zonne-energie (Opgave Nationaal RES, Analysekaarten 2019)			300		300
Totaal Energieopwekking Noord-Holland Noord 2030			4076		4224

30 % 'Zon op grote Daken'
 Geen nieuwe windturbines op land of water
 Handhaven 600 meter minimum afstand 50 stuks beperkt re-poweren (10-15 meter hoger)
 met Energieparticipatie
 Geen zonneweiden op landbouwgrond
 900 ha zonnepanelen op IJsselmeer (2% oppervlak)
 6 Zoekgebieden voor zon alleen in IJsselmeer
 Geen aansluiting op laag-spannings netwerk maar op netwerk Tennet
 Groeiend (maatschappelijk) Draagvlak

14% 'Zon op grote Daken'
 75 nieuwe windturbines op land (37 stuks) en water (38 stuks)
 Loslaten 600 meter minimumafstand 60 stuks bestaande windturbines re-poweren
 900 zonneweiden op landbouwgrond
 311 ha zonnepanelen op IJsselmeer (1% oppervlak)
 Ca. 60 zoekgebieden/projecten versnipperd over NHN op land en water
 Ingrijpende investeringen in laagspanningsnetwerk
 Geen draagvlak bij veel bewoners

Uit deze tabel blijkt dat het totale bod tot 2030 uit beide Ressen elkaar nauwelijks ontloopt.

In beide gevallen wordt totaal 4TWh aan duurzame energie in Noord-Holland Noord opgewekt.

Wordt er ingezoomd op de regio's dan ontstaat het navolgende beeld:

RES-BOD 2030 Noord- Holland Noord	"Duurzaam Leefbaar" mei 2020			"Voorlopige Concept RES Stuurgroep 15 april"			
		hectares of turbines	GWh 2030	GWh 2030	hectares of turbines	GWh 2030	GWh 2030
Alkmaar			298	298			419
Zon op grote daken	±30%	195ha			±11%	76	116
Zonneweiden op land						191	131
Zon op parkeerplaatsen /geluidsschermen						20	15
Wind op land						18 stuks	157
West Friesland				846			963
Zon op grote daken	±30%	200 ha	306		±13%	88	134
Zonneweiden op land		60 ha	40			395	242
Zon op parkeerplaatsen						3	4
Zon op IJssel- en Markermeer		500 ha	500			235	282
Wind op land						10 stuks	84
Wind op water						26 stuks	217
Repoweren bestaande windturbines			p.m.			26 stuks	p.m.
Kop van Noord Holland				732			642
Zon op grote daken	±30%	217 ha	332		±15%	111	168
Zonneweiden op land						284	185
Zon op parkeerplaatsen						8	12
Zon op IJsselmeer		400 ha	400			76	92
Wind op land (zoekgebied Schagen e.o.)						4 stuks	34
Wind op land (zoekgebied Texel)						5 stuks	36
Wind op IJsselmeer						12 stuks van 3 MW/st.	115
Repoweren bestaande windturbines			p.m.			35 stuks	p.m.

4.2 Hoofdpunten van kritiek op gemaakte keuzen en verbetervoorstellen

4

In de "officiële" voorlopige concept RES NHN van 15 april 2020 zijn op een aantal hoofdpunten keuzen gemaakt die niet inhoudelijk zijn gemotiveerd en voor het verkrijgen van maatschappelijk draagvlak problematisch zijn. Hieronder worden deze benoemd.

1. 37 Windturbines +60 ge-repowerde, bestaande windturbines op Land

De zoekgebieden van met name de windlocaties op land zijn (deels) gesitueerd in of nabij natuurgebieden en weliswaar grotendeels langs infrastructuur, maar tegelijkertijd ook dicht bij woningen. Met name bij het zoekgebied Schagen e.o., maar ook op andere locaties. Het plaatsen van windturbines binnen 600 meter van woonbebouwing heeft echter geen maatschappelijk draagvlak.

In de gehouden ateliers is de uitkomst per regio als volgt:

Regio Kop van Noord-Holland	82 tegen	4 voor
Regio Alkmaar	60 tegen	1 voor
Regio West Friesland	106 tegen	1 voor

Naast deze nieuw geplande windturbines op land is op de kaart van de zoekgebieden ook de mogelijkheid aangegeven van het re-poweren van ca. 60 bestaande windturbines in de Kop van Noord-Holland en West Friesland. Het gaat om de kleinere bestaande windturbines die kunnen worden opgeschaald. Daar is geen maximum aangegeven dus kunnen ze, mits voldaan wordt aan de landelijke regelgeving, opgeschaald worden tot grote industriële windturbines.

Het re-poweren kan als bouwsteen worden toegepast, mits de as-hoogte maximaal 10-15 meter wordt verhoogd, de bestaande vergunde geluidsc contouren worden gerespecteerd en er sprake is van een Energieparticipatie met de omwonenden

Feitelijk wordt in de concept RES NHN dus ruimte gemaakt voor bijna 100 nieuwe c.q. opgeschaalde windturbines op land.

Het uitzicht van bewoners vanuit de verre omgeving 's nachts op windturbines alsof het een industrieterrein is.

Eerder was het enige argument voor het plaatsen van nieuwe windturbines op land en het loslaten van de 600 meter afstandsnorm dat dit noodzakelijk zou zijn om tot een behoorlijk RES bod te kunnen komen. Voor een fatsoenlijk bod is het niet nodig, zo blijkt uit de alternatieve RES, en er is maatschappelijk geen breed draagvlak voor. Beide Ressen voorzien in een totaal bod tot 2030 van 4TWh.

Het is dus een politieke keus.

De Provincies Friesland en Groningen hebben in hun concept RES volstaan met het opnemen van nu reeds vergunde locaties en wijzen geen nieuwe locaties voor windturbines aan.

De Provincie Noord-Holland kan ook zonder het plaatsen van grootschalige windturbines op land of op water, een zeer fatsoenlijk bod uitbrengen.

5

Vragen:

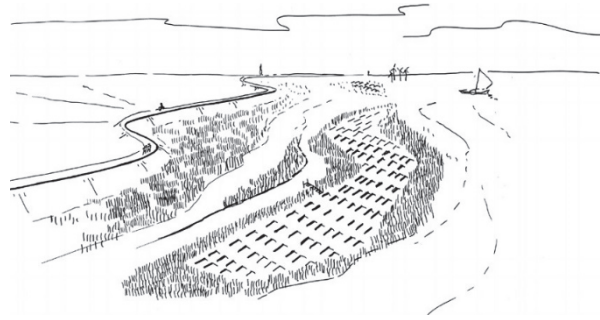
1. Waarom kiest de Stuurgroep voor het (opnieuw) plaatsen van grootschalige windturbines op land en in het water terwijl er recent c.q. in aanbouw al 1,9TWh aan grootschalige windenergie in NHN wordt opgewekt met alle gevolgen voor de leefomgeving van dien?
2. Is de Stuurgroep van mening dat hiermee recht wordt gedaan aan de uitkomsten van de ateliers met bewoners en de meeste gemeenten t.a.v. het maatschappelijk draagvlak.
3. Waarom deelt de Stuurgroep niet de mening van de maatschappelijke groeperingen (zoals bewonersorganisaties, Natuur en Milieu Federatie, Economisch Forum, gemeenten) dat windturbines en zonneweides op land doorgaans een negatieve invloed hebben op de omgeving voor omwonenden en voor natuur en landschap?

2. 38 Windturbines op het IJssel- en Markermeer

Deze windturbines zijn in een ruim zoekgebied geplaatst maar vormen in alle gevallen belemmeringen voor de ruimtelijke kwaliteit, de vogeltrekroutes, toerisme en de watersportrecreatie.

Wij stellen ons de IJssel- en Markermeer kust anders voor en in ieder geval zónder nieuw geplaatste windturbines en met natuurlijke oevers en zonnEZandbanken voor de kust met ruimte voor natuur en (watersport-) recreatie.

Er ontstaat zowel een nieuw waterlandschap ten zuiden van de Afsluitdijk met een grootschalig leefgebied op de overgang van zout naar zoet als een ecologische, recreatieve vooroever langs de gehele Wieringermeerdijk met opwekking van duurzame energie door de aanleg van een aantal zonnEZandbanken.

De zonnEZandbanken en recreatieve ontwikkeling van de kust, rekening houdend met het gebruik van de landbouw achter de dijk, is ons alternatief voor de opgenomen windturbines in de concept RES van de Stuurgroep.

3. Beperking van Zonne-energie op IJsselmeer

In de voorlopige concept RES lijkt het gehele provinciaal wateroppervlak als groot zoekgebied te zijn opgenomen, maar schijn bedriegt. Op de kaarten van West-Friesland en de Kop van Noord-Holland staat uitdrukkelijk aangegeven dat 1% van wateroppervlak wordt benut voor zonne-energie en 3% voor windenergie.¹ Dat is in de voorlopige concept RES vertaald naar ruim 300 hectare zon en 30 hectare aan windturbines in het IJssel- en Markermeer.

Er wordt dus op voorhand veel beperkter gebruik gemaakt van de door het Rijk geboden ruimte om op IJsselmeer duurzame energie op te wekken.²

Het IJsselmeer heeft een totaal oppervlak van 1100 km². Dat is 110.000 hectare.

Het Noord-Hollands deel daarvan is ca. 37.000 ha.

Als een percentage van 3% wordt gekozen is het oppervlak aan op te wekken energie 1100 hectare. In de alternatieve RES wordt uitgegaan van 900 ha aan oppervlak voor zonne-energie. In de voorlopige concept RES van de Stuurgroep is dus gekozen voor een zeer beperkte energieopwekking op water zodat een groter deel van de opgave op land moet worden gerealiseerd.

In de voorlopige concept RES is ook aangegeven dat *“slechts een klein deel van dit zoekgebied nodig is om de aangegeven wind- en zonne-energie te realiseren”*.³

Met andere woorden: niet is gezocht wat de optimale en verantwoorde hoeveelheid op te wekken duurzame energie kan zijn die op het water kan worden opgewekt, maar een vooraf haalbaar geachte niet onderbouwde opgave aan zon en wind is als uitgangspunt genomen.

Wij achten dat in strijd met het Coalitieakkoord van de Provincie waarin als uitgangspunt staat *“om zoveel mogelijk duurzame energie op water op te wekken”* en *“verder zien wij kansen voor zonne-energie in het IJsselmeer waarbij biodiversiteit wordt gecombineerd met verbetering van de bodemkwaliteit en biodiversiteit”*.

¹ Voorlopige Concept RES NHN van 15 april, pagina 70, Kaartbeelden Kop van Noord-Holland en West-Friesland

² Voorlopige Concept RES NHN van 15 april, pagina 35

³ Voorlopige Concept RES NHN van 15 april, pagina 34

Vragen:

4. Waarom heeft de Stuurgroep op voorhand deze procentuele beperking aangebracht?
5. Waarom kiest de Stuurgroep met deze beperking voor de noodzaak van een groter aandeel energieopwekking op land, terwijl op basis van de ateliers en ook het Coalitieakkoord de voorkeur uitgaat naar (verantwoorde) opwekking op water?
6. Waarom wordt niet het landelijke beleid als potentie genomen en kiest de Stuurgroep vooraf en niet gemotiveerd een op dit cruciale punt beperking van de Energieopwekking op water?

4. Onderzoek naar zonne-energie op IJsselmeer

Bekend is dat in het kader van MIRT door Rijkswaterstaat een project is opgestart dat voorziet in grootschalige natuurontwikkeling langs de kust van Andijk tot den Oever. Besluitvorming ervan vindt plaats vooruitlopend op de vaststelling van de RES 1.0 in oktober 2021. Het gehele zoekgebied en daarbuiten van het Noord-Hollands deel van het IJsselmeer is daarbij betrokken.

De rijksoverheid ontwikkelt dus op een deel van het IJsselmeer, voornamelijk binnen de provinciegrenzen, op dit moment een cruciaal en grootschalig project. Overigens tot nu toe zonder een vorm van energieopwekking. De concept RES van de Stuurgroep legt geen relatie met dit project.

Inmiddels hebben wij steun bij zowel Rijkswaterstaat als de ministeries van I&M en EZK en de aanliggende gemeente Medemblik, om grootschalige opwek van zonne-energie met behulp van zonnezandbanken op te nemen en verder te onderzoeken in dit MIRT project.

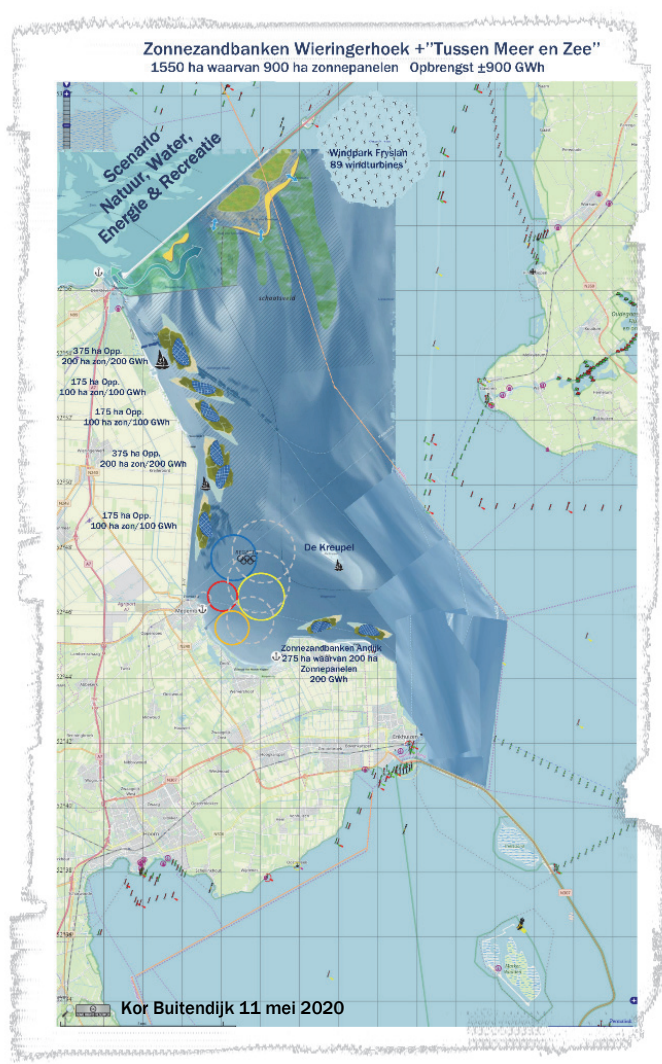
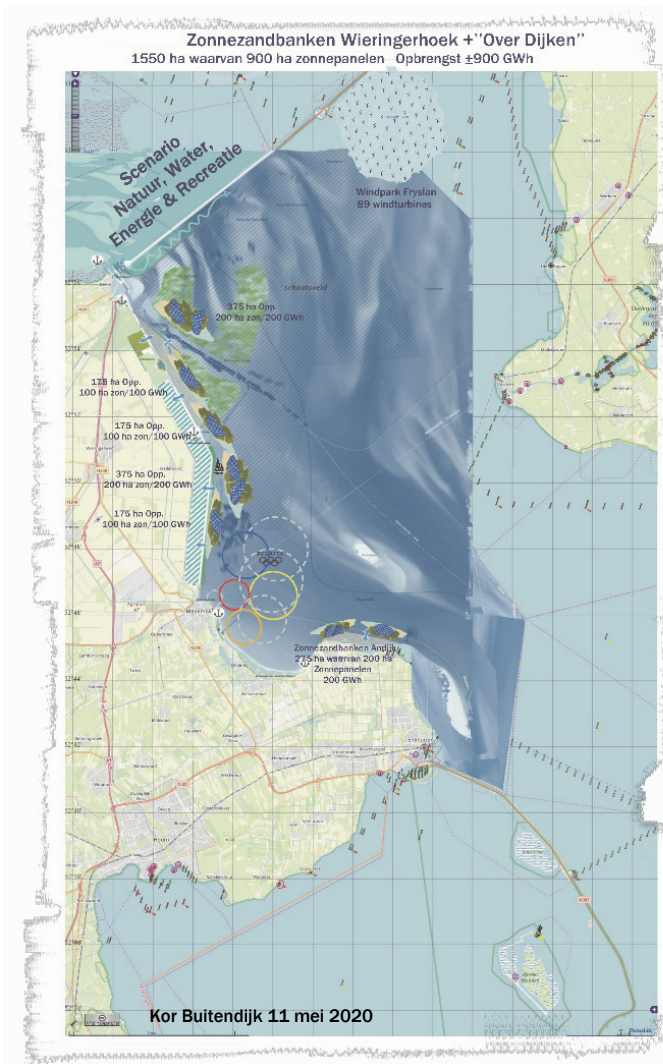
Wij hebben een zienswijze ingediend met een tweetal te onderzoeken scenario's die voorzien in een samenloop van de natuur- en waterdoelen, het opwekken van zonne-energie en het versterken van de watersportmogelijkheden.

7

Op de volgende pagina is het kaartbeeld afgebeeld dat als zienswijze door ons is ingebracht.

Beide voorzien in de aanleg van grote oppervlakken aan natuurontwikkeling ter verbetering van de waterkwaliteit en het vergroten van de foerageermogelijkheden van vogels. In de ene variant "Tussen Meer en Zee" langs de Afsluitdijk en in de andere variant "Over de Dijken", langs de Wieringermeerdijk.

Daaraan toegevoegd hebben we zonnezandbanken voor de opwekking van zonne-energie en mogelijkheden voor vergroting van de waterrecreatie.

Tweetal te onderzoeken en uit te werken scenario's die voorzien in Energieopwekking op het IJsselmeer

Vragen:

7. Is de Stuurgroep bereid in de voorlopige concept RES de energieopwekking van duurzame-energie in het IJsselmeer te baseren op de hierboven afgebeelde nader te onderzoeken scenario's waarbij d.m.v. zonnezandbanken ("building with nature") er kansen zijn voor de opwekking met uitsluitend zonne-energie van ca 900 GWh?

Deze keuze is in de tijd nu noodzakelijk anders vervalt de mee-koppel kans in het MIRT-project incl. een MER onderzoek dat momenteel wordt voorbereid.

Rijkswaterstaat en de ministeries van I&M en EZK en de aanliggende gemeenten steunen dit verzoek.

5. Zoekgebieden zijn flexibel, 600 meter afstand losgelaten/grote onzekerheid bij bewoners

De opmerking dat er zoekgebieden kunnen afvallen maar ook nieuwe kunnen worden aangevuld, in combinatie dat in de RES windturbines op 198 - 475 meter afstand van woningen kunnen worden geplaatst, betekent dat er voor bewoners geen enkele duidelijkheid is dat niet alsnog op korte afstand van woningen grote windturbines kunnen worden geplaatst.

Met name dit punt blijkt tot grote onzekerheid te leiden. Temeer daar bewoners in de krant lezen dat de Natuurorganisaties de windturbines die in het IJssel- en Markermeer zijn voorzien, willen verplaatsen naar het land. Dan kan het zomaar zijn dat in het zoekgebied Schagen e.o. niet 4 maar een veelvoud ervan aan windturbines worden geplaatst.

Dat kan ook gelden voor nog in het geheel niet aangewezen zoekgebieden.

Vragen:

8. Waarom kiest de Stuurgroep voor deze strategie die tot grote maatschappelijke onzekerheid zal blijven leiden en een voortdurende angst bij bewoners dat er dichtbij hun woningen alsnog windturbines kunnen worden geplaatst?
9. Wat is de legitimiteit van deze keuze gezien tegenover de uitkomst van de gehouden ateliers en het hoofddoel tot het verkrijgen van breed maatschappelijk draagvlak?

6. Provinciaal beleid 600 meter feitelijk losgelaten

Door de Provincie is het standpunt ingenomen dat zij haar nieuw Wind op Land beleid aanpast als de RES 1.0 eenmaal is vastgesteld en het daarin geformuleerde beleid volgt⁴.

In de concept RES is de minimumafstand van 600 meter niet toegepast en kunnen windturbines op 198-475 afstand van woningen worden geplaatst.⁵

De Provincie kan op ieder moment zg. "Windenergiegebieden" aanwijzen waarin plaatsing van windturbines op korte afstand van woningen mogelijk is.

Vragen:

10. Waarom negeert de Stuurgroep de uit de ateliers met bewoners uitdrukkelijk en unaniem gekomen oproep om de minimumafstand van windturbines van 600 meter te handhaven?
11. Beseft de Stuurgroep dat door deze keuze te maken het maatschappelijk draagvlak van bewoners voor de energietransitie niet positief zal zijn?

7. Te geringe ambitie "Zon op Dak"

De omvang van het bod "grootschalige zon op dak" is aan de zuinige kant. Deze bouwsteen staat in alle ateliers met belanghebbenden veruit bovenaan. Zowel in het Coalitieakkoord als in de gehouden ateliers als bij de stakeholders met stip op de eerste plaats.

Het aantal zonne-uren in NHN is groot. Bekend is dat door de Provincie in 2019 een aantal stimuleringsmaatregelen zijn genomen, financiële middelen zijn gereserveerd en pilots zijn gestart.

Zowel op bedrijventerreinen als op agrarische daken (Drechterland, Beemster, Hollands Kroon).

Ook is er een servicepunt Duurzame Energie ingesteld en is er een "Zonneatlas" met een database van alle grote daken (>1000m²) in Noord-Holland operationeel. Het instrumentarium is er dus.

Van de beschikbare 2.000 ha aan dakoppervlak in NHN is slechts een fractie voorzien van zonnepanelen. Ook in de genoemde pilots is er zowel op de bedrijventerreinen als op de agrarische gebouwen nog geen noemenswaardig resultaat.

⁴ Voorlopige concept RES NHN, Stuurgroep, pagina 50

⁵ Voorlopige concept RES NHN, Stuurgroep, pagina 50

Stand mei 2020 van "Zon op daken" Hollands Kroon

Als voorbeeld de gemeente Hollands Kroon met de actuele stand van gerealiseerde zon op dak projecten (agrarisch, bedrijventerreinen). De groene stippen zijn gerealiseerd, de blauwe (nog) niet.

Beschikbaar zijn ruim 800 grote daken (>1000m²) met een oppervlak van 190 ha. Daarop zou in totaal bijna 230- 280 GWh uur aan duurzame energie kunnen worden opgewekt.

Dat staat gelijk aan 20-30 windturbines!

Een rendabele investering van zon op dak die in ca.7 jaar voor de ondernemers is terugverdiend.

En dit is onderdeel van een pilot.
Er moet dus veel meer gebeuren!

Er liggen veel meer kansen dan die worden benut en de aanpak is te passief. De ambitie in de voorlopige concept RES is niet hoog genoeg en de organisatie niet effectief genoeg.

De stad Utrecht heeft het percentage zon op dak nu al op 13% door een heel actieve "zon op dak organisatie". Een daadwerkelijke "aanjaagorganisatie met een Aanjaagmanager" van Provincie, Bedrijfsleven, Gemeente(n) waarbij de ondernemer zowel procedureel, technisch als qua aanleg wordt begeleid, kan de sleutel tot succes zijn. Energiebesparing kan hierin ook worden meegenomen.

Een veel gehoorde klacht van ondernemers is dat de aansluiting en met name de terug levering van opgewekte stroom door zonnepanelen niet plaatsvindt omdat het netwerk dat niet aan kan.

Vragen:

- 12 Is de Stuurgroep bereid om de ambitie van "Zon op grote daken" te verhogen en samen met het bedrijfsleven en gemeenten een "Servicebureau Zon op dak" in te stellen met een aanjaagmanager die actief is in de gemeenten, bij Liander de netwerkaansluiting regelt en ondernemers voorrekent dat hun investering wordt terugverdiend?
13. Is de beperkte ambitie van zon op dak ingegeven omdat het bestaande netwerk dat niet aan kan?

8. Versnippering

Er is sprake van een groot aantal kleine en versnipperde zoekgebieden in de voorlopige concept RES. In totaal zijn er 60 zoekgebieden aan zon- en wind op land. Ook al worden ze vooral gesitueerd langs bestaande infrastructuur is de impact ervan op het landschap niet positief.

De ruimtelijke kwaliteit is onvoldoende betrokken bij de concept RES van 15 april.

De vele kleine locaties zijn ook zeer nadelig voor de investeringen die nodig zijn voor het aansluiten op het elektriciteit netwerk.

Vraag:

- 14 Waarom heeft de Stuurgroep gekozen voor veel kleine zoeklocaties op land en tegelijkertijd gekozen voor een kwantitatieve beperking van de mogelijkheid tot grote zonnegebieden op het water die uiteraard zorgvuldig moeten samen gaan met natuurontwikkeling en recreatie?

9. Netwerkcapaciteit

Ondanks de investeringen die Liander doet in de vergroting van de netwerkcapaciteit raken steeds meer stations in NHN overbelast.

Alhoewel de RES zich richt op het elektriciteitsgebruik van de gebouwde omgeving, kan niet worden voorbijgegaan aan het enorme groeiende energieverbruik van de datacenters.

De huidige investeringen in de netwerkcapaciteit voorzien in aansluiting van de datacenters op het elektriciteitsnetwerk met als (mogelijk) gevolg dat de aansluitmogelijkheid van “Zon op daken” wordt belemmerd.

Een belangrijke opmerking doet Liander over de energieprojecten op water. Deze zijn grootschalig en worden direct op Tennet-koppelpunten aangesloten.⁶

Vraag:

- 15 **Waarom beperkt de Stuurgroep de energieopwekkingscapaciteit op het water op voorhand (zie punt 3 hierboven) terwijl grootschalige zonne-energie opwekking op water, zoals voorzien in de alternatieve RES ‘Duurzaam Leefbaar’ een gunstig effect hebben op de netwerkproblemen van Liander?**

10. Financiële uitvoerbaarheid concept RES

Liander (de lokale netbeheerder) heeft in haar analyse aangegeven dat zij voor 2030 indicatief een investering moeten doen van €350 mln. en de aanleg van 35 tot 82 voetbalvelden aan ruimte in beslag zal nemen voor uit te breiden en nieuwe transformatorstations. Dit is slechts een deel van de kosten doordat er, gezien de huidige netstructuur in Noord-Holland, eveneens veel kosten gaan zitten in kabelverbindingen, enz.

Door de vele kleine en verspreid liggende zoekgebieden lijkt de financiële uitvoerbaarheid van noodzakelijke aanpassingen van het netwerk niet haalbaar. Daar bovenop komen de kosten van Tennet die naar verwachting ook significant zullen zijn.⁷

Tenslotte wordt vermeld dat de doorlooptijd van de realisatie van een transformatorstation gemiddeld 5 tot 7 jaar bedraagt.

Met klem wordt door de netbeheerders gevraagd om het aantal locaties te beperken en te concentreren tot enkele grote initiatieven.

Vragen:

- 16 **Heeft de Stuurgroep een financiële kosten/baten analyse gedaan over de financiële haalbaarheid van de gepresenteerde concept RES van 15 april?**
- 17 **Is de Stuurgroep op de hoogte dat in de (geactualiseerde) alternatieve RES slechts een 6-tal grote zonne-eilanden voorzien in de dezelfde energieopwekking en dat dus veel kostenefficiënter is dan de 60 zoekgebieden in de concept RES?**

11. Pilots, interactieve ontwerpateliers en actie plannen

In formele zin kan het RES-proces zich beperken tot het opstellen van een document. Het document wordt bestuurlijk vastgesteld, getoetst door “Den Haag”.

Nu, na het openbaar maken van de voorlopige concept RES en de behoorlijk fundamentele kritiek daarop, is het gewenst en noodzakelijk een inhoudelijke discussie te voeren op welke wijze het geformuleerde hoofddoel kan worden bereikt?

⁶ Concept RES Noord-Holland Noord, Pagina 35, voetnoot 11

⁷ Concept RES Noord-Holland Noord, Pagina 36/37

Wij pleiten voor een meer interactieve werkwijze van projectverkenningen en ontwerpateliers met deskundigen en maatschappelijke groeperingen samen, tijdens het opstellen van de RES zelf. Over de beide voorliggende concept RESSEN is door de Stuurgroep geen poging gedaan om een verrijkende discussie te voeren. Zelfs niet met de meest direct betrokken partijen/opstellers ervan, laat staan met betrokkenheid van maatschappelijke groeperingen.

Vraag:

18. Is de Stuurgroep bereid een interactieve werksessie te organiseren waarbij de voor- en nadelen van beide Ressen kunnen worden besproken en worden geïntegreerd?

Dit leidt dan tot een startdocument/nota van uitgangspunten voor de RES 1.0

Wij hopen dat u onze bijdrage ziet als een positieve impuls om met elkaar te komen tot een succesvolle Energietransitie in Noord-Holland Noord.

Namens bewonersorganisaties Noord-Holland Noord,

Kor Buitendijk

18 mei 2020